

Քրեակոմիտե
22.02.2016
11010107 16

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐ

Հ Ր Ա Մ Ա Ն

№ 1078 - Ն

21 12 2009

9

ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 1707 «ԵՐԿԱՅՈՒՂԱՅԻՆ ՀԱՐԺԱԿԱԳՍԻ ՑԵՆՆԻԿԱԿԱՆ ՀԱՅՊՈՐՈՇՈՒՄ ԻՄՈՒՆՈԳՆՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԶՎՓՈՐՈՇԻԶԸ ԳԱՏՏՅԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ղեկավարվելով «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության մասին» ՀՀ օրենքի 16-րդ հոդվածի 2-րդ կետի պահանջով և ինքն ընդունելով ՀՀ ԿԳ նախարարի 2009թ. մայիսի 12-ի «Նախնական և միջին մասնագիտական կրթության պետական կրթական չափորոշիչների և ուսումնամեթոդական փաստաթղթերի վերաբերյալ փորձագիտական եզրակացություն տալու նպատակով ստեղծվող ոլորտային հանձնաժողովների կազմը՝ ըստ մասնագիտական խմբերի հաստատելու մասին» N 445-Ա/Ձ հրամանով Պատասխանված ոլորտային հանձնաժողովների փորձագիտական եզրակացությունը

ԳՐԱՍԱՅՈՒՄ ԵՄ

1. Դաստատել միջին մասնագիտական կրթության 1707 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական չափագործում» մասնագիտության պետական կրթական չափորոշիչը՝ համաձայն հավելվածի:
2. Նախարարության նախնական և միջին մասնագիտական կրթության վարչությանը (պետ՝ Ա. Աղբալյան) և օրենսդրության և իրավաբանական վարչությանը (պետ՝ Ս. Գրիգորյան) սահմանված կարգով հրամանը ներկայացնել ՀՀ արդարադատության նախարարության պետական գրանցման:
3. Գրանցի կատարման հսկողությունը հանձնարարել նախարարի տեղակալ Ա. Ավետիսյանին:

ՄԱՍՐԱՆ
ՔՐԵԱԿՈՄԻՏԵ

**ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 1707 «ԵՐԿԱԹՈՒՂԱՅԻՆ ՇԱՐԺԱԿԱԶՄԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ
ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒՄ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉ**

ԳԼՈՒԽ 1.

**ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 1707 «ԵՐԿԱԹՈՒՂԱՅԻՆ ՇԱՐԺԱԿԱԶՄԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ
ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒՄ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ**

1. Միջին մասնագիտական կրթության «Մասնագետ» որակավորման աստիճանի 1707 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտությունը հաստատված է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2006թ. հունվարի 12-ի «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության մասնագիտությունների ցանկերը հաստատելու, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2000 թվականի մայիսի 18-ի N 242 որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մի շարք որոշումներ ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» N 73-Ն որոշմամբ:
2. ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության կողմից միջին մասնագիտական կրթության 1707 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության համար սահմանվել է հետևյալ մասնագիտացումը՝ 170701 «Վազոնների տեխնիկական շահագործում»:
3. Միջին մասնագիտական կրթության 1707 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրն ավարտած, պետական ամփոփիչ ատեստավորումն անցած շրջանավարտին շնորհվում է «Տեխնիկ» որակավորումը:
4. Միջին մասնագիտական կրթության 1707 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը կարող է իրականացվել հետևյալ ձևերով՝
  - 1) առկա,
  - 2) հեռակա,
  - 3) դրսեկություն,
  - 4) հեռավար (դիստանցիոն):
5. Միջին մասնագիտական կրթության 1707 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի իրականացման համար Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2006թ. հունվարի 12-ի «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության մասնագիտությունների ցանկերը հաստատելու, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2000 թվականի մայիսի 18-ի N 242 որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մի շարք որոշումներ ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» N 73-Ն որոշմամբ սահմանվում են ուսումնառության հետևյալ նորմատիվային ժամկետները.
  - 1) կրթության առկա ձևով՝
    - ա. միջնակարգ (լրիվ) կրթության հիմքով՝ 3 տարի,

- բ. հիմնական ընդհանուր կրթության հիմքով՝ 4 տարի.
- 2) կրթության հեռակա ձևով՝
  - ա. միջնակարգ (լրիվ) կրթության հիմքով՝ 4 տարի.
- 3) դրսեկության (էքստենճատ) և հեռավար (դիստանցիոն) ձևերով ուսուցման տևողությունը համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2007թ. սեպտեմբերի 6-ի «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական հիմնական կրթական ծրագրերի դրսեկությամբ (էքստենճատով) ուսուցման կարգերը հաստատելու մասին» N 1028-Ն որոշմամբ սահմանված կարգի որոշում է ուսումնական հաստատությունը:
- 6. Միջին մասնագիտական կրթության 1707 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր կրթության հիմքով յուրացնող ուսանողի ուսումնական բեռնվածության նվազագույն ծավալը 3852 ժամ է, առավելագույն ծավալը՝ 6642 ժամ: Հիմնական ընդհանուր կրթության հիմքով հիմնական կրթական ծրագրի յուրացման դեպքում ուսումնառության տևողությունն ավելանում է 52 շաբաթով:

ԳԼՈՒԽ 2.

ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 1707 «ԵՐԿԱԹՈՒՂԱՅԻՆ ՇԱՐԺԱԿԱԶՄԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՇԱԿԱԳՈՐԾՈՒՄ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՄԲ ՄԱՍՆԱԳԵՏԻ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՌՈՒԹՅԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

- 7. Միջին մասնագիտական կրթության 1707 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտությամբ մասնագետն իրականացնում է հետևյալ զբաղմունք(ներ)ը՝
  - 1) Ձննող-նորոգող տեխնիկ վագոնների
  - 2) Վագոնների տեխնիկական սպասարկող և նորոգող
  - 3) Վարպետ՝ վագոնների անվազույգերի և սայլակների վերանորոգման,
  - 4) Վարպետ՝ արգելակման սարքերի ավտոմատ վերահսկման,
  - 5) Վարպետ՝ ավտոկցման սարքավորումների վերանորոգման,
  - 6) Վարպետ՝ վագոնների սարքավորումների և հանգույցների հավաքման
  - 7) Վարպետ՝ վագոնային տնտեսության
  - 8) Ընդունող՝ վերանորոգված վագոնների
- 8. Միջին մասնագիտական կրթության 1707 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտությամբ մասնագետի՝ զբաղմունքների ոլորտում մասնագիտական պարտականություններն են.
  - 1) կայարան ժամանած վագոնների անսարքությունների հայտնաբերման կազմակերպում, վերանորոգման տեսակի որոշում և կայարանից մեկնող վագոնների սպասարկում.
  - 2) վագոնների՝ զննիչ-նորոգողների հայտնաբերած անսարքությունների վերանորոգման աշխատանքների համակարգում.
  - 3) չափումների կատարում և պահանջվող վերանորոգման աստիճանի որոշում.
  - 4) բանվորների աշխատանքի վերահսկում.
  - 5) արգելակման սարքերի փորձարկումների կազմակերպում.
  - 6) վերանորոգված վագոնների հավաքման կազմակերպում

- 7) իր տեղամասի աշխատանքների վերահսկում, համապատասխան փաստաթղթային գրառումների կատարում և կատարված աշխատանքների վերաբերյալ հաշվետվությունների ներկայացում.
- 8) երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործման և նորոգման կազմակերպման համար անհրաժեշտ աշխատանքային և նյութական ծախսերի քանակն ու արժեքը որոշելը
- 9) մեքենաները և մեխանիզմները աշխատանքի նախապատրաստելը, առանձին հանգույցներ և մանրամասներ (դետալներ) կարգաբերելը.
- 10) երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործման ժամանակ սարքավորումների աշխատանքի, պարապուրդների պատճառների և տևողության հաշվառում վարելը, նորոգման համար անհրաժեշտ նյութեր, պահեստամասեր, մանրամասներ (դետալներ) և գործիքներ ստանալու հայտեր կազմելը.
- 11) աշխատանքների որակն ապահովելու համար սարքավորումների, մեխանիկական համակարգերի և մեքենաների պատրաստման, տեղակայման, շահագործման և նորոգման տեխնիկական հսկողություն ապահովելը՝ գործող կանոններին համապատասխան.
- 12) մեքենաշինության բնագավառի տեխնիկական գիտելիքները, սկզբունքները և գործնական փորձը աշխատանքի ընթացքում ծագող խնդիրները լուծելու համար կիրառելը.
- 13) երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործման ժամանակ բեռնման-բեռնաթափման, բեռի ամրացման տեսչական ստուգումների ժամանակ անվտանգության կանոնների և չափորոշիչների պահպանումը հսկելը.
- 14) երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործման ժամանակ նորոգող, ներկող, մաքրող բանվորների աշխատանքը համակարգելը և հսկելը.

ՉԼՈՒԽ 3.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՐԱՆՁՆԵՐ ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 1707 «ԵՐԿԱԹՈՒՂԱՅԻՆ ՇԱՐՇԱԿԱԶՄԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՇԱՐՎԱԳՈՐԾՈՒՄ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ

9. Միջին մասնագիտական կրթության 1707 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը շրջանավարտի համար պետք է ապահովի՝
  - 1) մասնագիտական գործունեության բնագավառի կարողություններն ու հմտությունները ձեռք բերելու համար պահանջվող ծավալով տեսական ու գործնական գիտելիքների յուրացում,
  - 2) աշխատանքային և մասնագիտական պարտականությունները կատարելու ընթացքում աշխատանքային կոլեկտիվի անդամների և ղեկավարների հետ հաղորդակցվելու, մասնագիտական և ընդհանուր բնույթի հարցեր ներկայացնելու, դրանք պարզաբանելու կարողության ձևավորում,
  - 3) ինչպես տիպական, այնպես էլ որոշակի փոփոխվող գործոններով իրավիճակներում մասնագիտական հարցերի լուծումների տարբերակներ առաջարկելու համար անհրաժեշտ կարողությունների ձևավորում,
  - 4) մասնագիտական խնդիրների լուծման համար անհրաժեշտ փաստերը և տեղեկատվությունը որոշակի սոցիալական և էթիկական հարցերի հետ որպես մեկ ամբողջություն դիտարկելու, ակտիվ քաղաքացիական գիտակցության դրսևորման կարողության ձևավորում,
  - 5) մասնագիտական գործունեության գործառնությունները կիրառվող նորմաների սահմաններում իրականացնելու հմտությունների ձևավորում,

- 6) ինքնագարգացման և մասնագիտական կատարելագործման նպատակով իր և աշխատակիցների ուսումնառության կարիքները գնահատելու, դրանք իրագործելու ուղիներն առաջարկելու կարողության ձևավորում,
- 7) մասնագիտական և ընդհանուր բնույթի տեղեկատվության գոյություն ունեցող աղբյուրներից օգտվելու, անհրաժեշտ տեղեկատվությունը ձեռք բերելու կարողության ձևավորում,
- 8) աշխատանքային խմբի գործունեությունը կազմակերպելու, խմբի անդամներին ուղղորդելու, նրանց անհատական հնարավորությունները գնահատելու և արդյունավետ օգտագործելու հնտությունների զարգացում,
- 9) ընթացիկ մասնագիտական խնդիրների լուծման ժամանակ ռազմավարական մոտեցումների տարրեր կիրառելու կարողությունների ձևավորում:

ԳԼՈՒԽ 4.

ՊԱՅԱՆՋՆԵՐ 1707 «ԵՐԿԱԹՈՒՂԱՅԻՆ ՇԱՐԺԱԿԱԶՄԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՇԱՅԱԳՈՐԾՈՒՄ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԳԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅԱՆ ՊԱՐՏԱԴԻՐ ՆՎԱԶԱԳՈՒՅՆԻ ՆՎԱՏՄԱՄԲ

10. Միջին մասնագիտական կրթության 1707 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքների բնագավառում շրջանավարտի համար պետք է ապահովի՝
  - 1) իմանալ ՀՀ Սահմանադրության, տվյալ բնագավառի աշխատանքները, մարդու և հասարակության, քաղաքացիների միջև հարաբերությունները կարգավորող օրենքների և նորմատիվ փաստաթղթերի հիմնական դրույթները,
  - 2) տիրապետել հայոց լեզվին,
  - 3) հաղորդակցվել երկու օտար լեզուներով,
  - 4) պատկերացում ունենալ առողջ կենսակերպի մասին, տիրապետել ֆիզիկական կատարելագործման ունակություններին և հնտություններին,
  - 5) դրսևորել ազգային և համաշխարհային պատմության և մշակույթի որոշակի իմացություն,
  - 6) պատկերացում ունենալ անձի և հասարակության զարգացման օրինաչափությունների, հասարակության սոցիալական կառուցվածքի, շարժումների, քաղաքականության սուբյեկտների, քաղաքական հարաբերությունների և գործընթացների մասին,
  - 7) իմանալ հոգեբանության, միջանձնային փոխհարաբերությունների վարվելակերպի տարրերը,
  - 8) իմանալ տնտեսագիտության տեսության հիմնադրույթները, մակրոտնտեսության և միկրոտնտեսության օրենքները, անցումային շրջանի տնտեսության առանձնահատկությունները:
11. Միջին մասնագիտական կրթության 1707 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը մաթեմատիկական և ընդհանուր բնագիտական գիտելիքների բնագավառում շրջանավարտի համար պետք է ապահովի՝
  - 1) ծանոթ լինել էկոլոգիական հիմնական հասկացություններին, բնապահպանական գլոբալ և տարածաշրջանային հիմնախնդիրներին,
  - 2) պատկերացում ունենալ արտակարգ իրավիճակների մասին, տիրապետել արտակարգ իրավիճակներում գործելու սկզբունքներին, ծանոթ լինել փրկարարական աշխատանքների կազմակերպման կառույցներին և փրկարարական տեխնիկային, կարողանալ օգտագործել անհատական պաշտպանության միջոցներ:

12. Միջին մասնագիտական կրթության 1707 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը պետք է ըստ աղյուսակ 1-ում բերված մոդուլների ապահովի շրջանավարտի կողմից առանցքային հմտություններին տիրապետում:
13. Միջին մասնագիտական կրթության 1707 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը շրջանավարտի համար պետք է ըստ աղյուսակ 2-ում բերված մոդուլների ապահովի ընդհանուր մասնագիտական և հատուկ մասնագիտական կարողությունների ձեռքբերում:

ՉԼՈՒԽ 5.

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 1707 «ԵՐԿԱԹՈՒՂԱՅԻՆ ՇԱՐԺԱԿԱԶՄԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒՄ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԻ ԵԿՎԻՎԱԼԵՆՏ

14. Միջին մասնագիտական կրթության 1707 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատության կադրային ապահովության և կադրային համապատասխանության նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.
- 1) միջին մասնագիտական կրթության 1707 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտությամբ մասնագետի պատրաստման հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատություններում ուսումնական գործընթացն իրականացնում են մանկավարժական և ուսումնաօժանդակ անձնակազմի աշխատողները:
  - 2) հաստատության մանկավարժական աշխատողների կազմում ընդգրկվում են դասախոսներ, արտադրական ուսուցման վարպետներ: Դասախոսական անձնակազմի աշխատողները, որպես կանոն, պետք է ունենան իրենց կողմից ուսուցանվող դասընթացի գծով բարձրագույն մասնագիտական կրթություն: Հատուկ մասնագիտական դասընթացները պարապող դասախոսների համար մասնագիտական աշխատանքի փորձի առկայությունը ցանկալի է:
  - 3) ուսումնական պրակտիկան վարող արտադրական ուսուցման վարպետը կարող է ունենալ ինչպես բարձրագույն մասնագիտական, այնպես էլ միջին մասնագիտական կրթություն, մասնագիտական աշխատանքի փորձ: Առանձին մասնագիտությունների գծով ուսումնական պրակտիկան կամ նրա որոշակի մասերը կարող է վարել նաև արհեստագործական կրթություն և բավարար մասնագիտական որակավորում ունեցող արհեստավորը:
  - 4) արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաները վարում է մասնագիտական դասընթացի դասախոսը:
15. Միջին մասնագիտական կրթության 1707 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատության ուսումնամեթոդական ապահովության նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.
- 1) միջին մասնագիտական կրթության 1707 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի իրականացումը պետք է ապահովված լինի ուսանողի համար մատչելի տեղեկատվական նյութերով (գրադարանային ֆոնդ, տվյալների համակարգչային բազա), ինչն, ըստ բովանդակության պետք է համապատասխանի մասնագիտության ուսումնական պլանով նախատեսված առարկաների և մոդուլների լրիվ ցանկին: Այդ առարկաների և մոդուլների, ինչպես նաև ուսումնական գործընթացի կազմակերպման բոլոր ձևերի գծով (տեսական, գործնական պարապմունքների,

ուսումնական, արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաների, կուրսային և դիպլոմային աշխատանքների) պետք է առկա լինեն դասագրքեր, ուսումնամեթոդական, մեթոդական ձեռնարկներ, ուղեցույցներ, գործնական խաղերի սցենարներ, թեստային հանձնարարականների հավաքածուներ, ալգորիթմներ, մեթոդական մշակումներ, ցուցումներ, երաշխավորություններ, տեղեկատվական գրականություն, դիտողական նյութեր, ուսուցման տեխնիկական միջոցներ, ինչպես նաև միջանկյալ և ամփոփիչ ատեստավորման նյութեր:

16. Միջին մասնագիտական կրթության 1707 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող կազմակերպության նյութատեխնիկական ապահովության նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

- 1) ուսումնական կաբինետների երաշխավորվող ցանկը՝
  - ա) աշխատանքի պաշտպանության և էկոլոգիայի,
  - բ) գծագրության,
  - գ) երկաթուղու տեխնիկական միջոցների,
  - դ) էկոնոմիկայի,
  - ե) ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական, մաթեմատիկական և ընդհանուր բնագիտական առարկաների՝ ըստ պետական ընդհանուր չափորոշիչի պահանջների:
- 2) ուսումնական լաբորատորիաների երաշխավորվող ցանկը՝
  - ա) էլեկտրատեխնիկայի,
  - բ) համակարգչային տեխնիկայի,
  - գ) վագոնների միկրոչափումների.
- 3) արհեստանոցներ.
  - ա) խառատային,
  - բ) զոդման և լիցքավորման,
  - գ) վագոնների նորոգման
- 4) մարզական համալիր՝
  - ա) մարզադահլիճ,
  - բ) մարզահրապարակ:

Կրթական ծրագիր իրականացնող կազմակերպությունը, ելնելով անհրաժեշտությունից, կարող է ձևավորել լրացուցիչ կաբինետներ, լաբորատորիաներ, արհեստանոցներ:

17. Միջին մասնագիտական կրթության 1707 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

- 1) ուսանողի շաբաթական ուսումնական բեռնվածության առավելագույն ծավալը չպետք է գերազանցի 54 ժամը՝ ներառյալ լսարանային և արտալսարանային ուսումնական աշխատանքի բոլոր տեսակները.

- 2) ուսումնառության ընթացքում ուսանողի բեռնվածությունը պարտադիր լսարանային պարապմունքներով չպետք է գերազանցի շաբաթական 36 ժամը, ինչը նաև ուսումնական բեռնվածության նվազագույն ծավալն է, ընդ որում՝ նշված ծավալը չի ներառում նախասիրական առարկաների պարապմունքները, խորհրդատվությունները և լրացուցիչ արտալսարանային պարապմունքները.
  - 3) ուսումնական խմբի համար սահմանվում են խորհրդատվության ժամեր յուրաքանչյուր ուսումնական տարում մինչև 100 ժամ.
  - 4) ուսումնական տարվա սկիզբը և ավարտը բոլոր կուրսերում որոշվում է ուսումնական պլաններով.
  - 5) նախասիրական առարկաների ցանկը, դրանց ծավալը (ոչ ավել, քան շաբաթական 4 ժամ՝ առանձին դասացուցակով) և ուսուցման ժամկետները յուրաքանչյուր ուսումնական տարում որոշվում է հաշվի առնելով ուսանողների ընտրությունը.
  - 6) հեռակա ձևով ուսուցման դեպքում ուսումնական տարվա ընթացքում դասախոսների հետ ուսանողների պարապմունքների ծավալը պետք է կազմի ոչ պակաս, քան 160 ժամ:
18. Միջին մասնագիտական կրթության 1707 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի պրակտիկաների կազմակերպման նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.
- 1) միջին մասնագիտական կրթության 1707 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի որոշակի մասի ուսուցումն իրականացվում է ուսումնական (տեսական ուսուցմամբ և/կամ առանց տեսական ուսուցման), արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաների ձևով: Պրակտիկաների ընթացքում ուսանողները կատարելագործում են իրենց գործնական հմտությունները.
  - 2) պրակտիկայի տևողությունը սահմանվում է մասնագիտության ուսումնական պլանով.
  - 3) պրակտիկաների ուսումնական ծրագրերը կազմում և հաստատում են ուսումնական հաստատությունները.
  - 4) պրակտիկաների անցկացումը վարում են արտադրական ուսուցման վարպետները, դասախոսները.
  - 5) ուսումնական պրակտիկաներն անցկացվում են պրակտիկայի ծրագրի կատարումն ապահովելու համար բավարար կահավորում ու տեխնիկական հագեցում ունեցող ուսումնական կաբինետներում.
  - 6) արտադրական պրակտիկան անցկացվում է վազոնային դեպոյում և տեխնիկական զննման կետերում: Սովորողը պետք է անմիջական մասնակցություն ունենա իր գործունեության պարտականություններին վերաբերող աշխատանքների կատարմանը՝ համապատասխան կարողություններ ձեռք բերելու նպատակով:
19. Միջին մասնագիտական կրթության 1707 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրն իրականացնելու ընթացքում ուսանողների միջանկյալ և ամփոփիչ ատեստավորումների նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.
- 1) միջին մասնագիտական կրթության 1707 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրով ուսուցման ընթացքը վերահսկելու և արդյունքների ձեռքբերումը գնահատելու նպատակով անց է կացվում ուսանողների միջանկյալ ատեստավորում, իսկ որակավորում շնորհելու համար՝ շրջանավարտների պետական ամփոփիչ ատեստավորում.

- 2) միջանկյալ ատեստավորում կարող է անցկացվել ինչպես ուսումնական կիսամյակի ընթացքում, այնպես էլ վերջում:
- 3) ուսումնական կիսամյակի սկզբում ուսանողը տեղեկացվում է կիսամյակի ընթացքում միջանկյալ ատեստավորման բնույթի, ներառվող նյութի ծավալի և ժամկետների մասին:
- 4) միջանկյալ ատեստավորման համար ընտրված ուսումնական նյութը չի կարող ավելին լինել երկու անընդմեջ կիսամյակների նյութից:
- 5) շրջանավարտների պետական ամփոփիչ ատեստավորումը երաշխավորվում է անց կացնել առանձին առարկաներից կամ մոդուլներից քննության, համալիր (միջառարկայական կամ միջմոդուլային) քննության կամ ավարտական (դիպլոմային) աշխատանք կատարելու և պաշտպանելու ձևով:
- 6) պետական ամփոփիչ ատեստավորման ընտրված ձևը և ներառվող նյութի ծավալը պետք է հնարավորություն տա համոզվել սույն չափորոշչով 1707 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտությամբ մասնագետի համար սահմանված պահանջներին շրջանավարտի համապատասխանության մեջ:

ԳԼՈՒԽ 6.

ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 1707 «ԵՐԿԱԹՈՒՂԱՅԻՆ ՇԱՐՇԱԿԱԶՄԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՇԱԿԱԳՈՐԾՈՒՄ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԻՆԱԿԵԼԻ ՈՒՄՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆԸ ԵՎ ՆՐԱ ՊԱՐԶԱԲԱՆՈՒՄՆԵՐԸ

20. Միջին մասնագիտական կրթության 1707 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրն իրականացվում է համաձայն աղյուսակ 3-ում բերված օրինակելի ուսումնական պլանի:
21. Միջին մասնագիտական կրթության 1707 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրն իրականացնող կազմակերպությունը օրինակելի ուսումնական պլանը կիրառելիս՝
  - 1) սույն չափորոշչով սահմանված օրինակելի ուսումնական պլանի հիման վրա կազմում և հաստատում է աշխատանքային ուսումնական պլանը,
  - 2) աշխատանքային ուսումնական պլանը կազմելիս կարող է մինչև 5% չափով փոփոխել դասընթացների և մոդուլների ժամաքանակը,
  - 3) կարող է փոփոխել առանձին առարկաների և մոդուլների ծրագրային նյութի բովանդակությունը 15%-ի սահմաններում՝ չփոփոխելով արդյունքները և կատարման չափանիշները,
  - 4) առարկայի և /կամ/ մոդուլի ընդհանուր ժամաքանակի սահմաններում որոշում է տեսական, գործնական և լաբորատոր պարապմունքների ժամաքանակները,
  - 5) պրակտիկայի համար նախատեսված շաբաթների սահմաններում որոշում է ուսումնական և արտադրական պրակտիկաների տևողությունները, անցկացման ժամկետները, նախաավարտական պրակտիկայի տևողությունը,
  - 6) մասնագիտական առարկաների և մոդուլների ուսումնական ծրագրերը կազմելիս հաշվի է առնում գործատուների, գործադիր իշխանությունների, մասնագիտական ոլորտը կառավարող պետական լիազորված մարմինների, այլ շահագրգիռ սուբյեկտների (սոցիալական գործընկերների) առաջարկությունները,
  - 7) ընտրում է շրջանավարտների՝ սույն չափորոշչով երաշխավորված ամփոփիչ ատեստավորման ձևերից մեկը:

Աղյուսակ 1

Միջին մասնագիտական կրթության 1707 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի առանցքային հմտությունների մոդուլներ

Մոդուլի անվանումը «ԸՆԴՅԱՆՈՒՐ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՀՍՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԱՀԱԽ 4-09-001
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքներ աշխատանքային գործունեության ընթացքում հաջողության հասնելու նախապայմանների մասին, ինչպես նաև ձևավորել ցանկացած բնագավառում անհրաժեշտ աշխատանքային կուլտուրա և էթիկա դրսևորելու, ղեկավարի և գործընկերների հետ արդյունավետ հարաբերվելու, առաջացած աշխատանքային խնդիրներն ընկալելու և համապատասխան լուծումներ տալու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Տիրապետել աշխատանքի տեղավորվելու կարողությունների
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է շարադրում գործող աշխատանքային օրենսգրքի անհրաժեշտ դրույթները. բ. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի ընդունվելու և դրանից ազատվելու համար անհրաժեշտ բոլոր գործընթացները. գ. ճիշտ է կազմում գրավոր ինքնակենսագրություն (CV). դ. ճիշտ և մանրամասն բանավոր ներկայացնում է իր կենսագրությունը:
Ուսումնառության արդյունք 2	Դրսևորել անհրաժեշտ վերաբերմունք աշխատանքի և աշխատավայրի նկատմամբ:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի և շրջապատի նկատմամբ դրական տրամադրվելու կարողությունները.

	<p>բ. ճիշտ է ներկայացնում գործընկերների նկատմամբ հարգալից վերաբերմունքի և արդյունավետորեն հարաբերվելու օրինակներ.</p> <p>գ. առաջադրված իրավիճակում ցուցաբերում է պատասխանատվության դրսևորումներ.</p> <p>դ. ցուցաբերում է գործընկերոջը և ղեկավարին ուշադիր լսելու և հասկանալու դրսևորումներ:</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	Տիրապետել աշխատանքի կուլտուրային և էթիկային, արդյունավետ աշխատել թիմում:
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում կազմակերպության նպատակները, արժեքները և կիրառվող ընդհանուր աշխատանքային մեթոդները, աշխատանքային և միջանձնային հարաբերությունները.</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում թիմային աշխատանքի հիմնական սկզբունքները.</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում թիմային խնդիրների լուծման մեթոդները,</p> <p>դ. թիմային աշխատանքի առաջադրված իրավիճակում դրսևորում է անհրաժեշտ վարքագիծ՝ ցուցաբերելով փոխօգնություն, համբերատարություն, նվիրվածություն աշխատանքին և ընկերներին:</p> <p>ե. ճիշտ վերաբերմունք է դրսևորում և հարգալից է կոնֆլիկտային գործընկերների նկատմամբ.</p> <p>զ. առաջարկում է խնդրի ճիշտ լուծումներ առաջադրված պրոբլեմային իրավիճակում:</p>
Ուսումնառության արդյունք 4	Իմանալ աշխատանքում հաջողության հասնելու նախապայմանները և պատշաճ հարաբերվի ղեկավարի հետ:
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է բացատրում աշխատանքային կարգապահության և ճշտապահության կարևորությունը.</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում ղեկավարի հետ հարաբերվելու ձևերը, իր և ղեկավարի իրավունքներն ու պարտականությունները.</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի արդյունավետության ու որակի ապահովման ընդհանուր սկզբունքները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 5	Դրսևորել քննադատական մտածողություն:
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է գնահատում տեղեկատվության հուսալիության և զգացմունքայնության աստիճանը.</p>

	<p>բ. ստացած տեղեկատվությունը ճիշտ և արդյունավետորեն համադրում է առկա գիտելիքների հետ.</p> <p>գ. իրականացնում է կառուցողական քննադատություն և ճիշտ է բացատրում կառուցողական քննադատության կարևորությունը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 6	Կառավարել սթրեսը և ժամանակը, լուծել պրոբլեմներ և կոնֆլիկտներ:
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում սթրեսի կանխարգելման և անխուսափելի սթրեսին դիմակայելու մեթոդները.</p> <p>բ. ճիշտ է կազմում իր աշխատանքային պլանը (պայմանական աշխատանքային պլան).</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում ժամանակի արդյունավետ օգտագործման միջոցները:</p> <p>դ. բացահայտում է և ճիշտ է սահմանում պրոբլեմը տրված իրավիճակում,</p> <p>ե. ճիշտ է վերլուծում պրոբլեմը, տալիս է լուծման ճիշտ տարբերակ և գնահատում արդյունքը.</p> <p>զ. բացահայտում է ցանկացած կոնֆլիկտի պատճառները.</p> <p>է. ճիշտ է ներկայացնում կոնֆլիկտի կանխարգելման եղանակները, կարողանում է տալ դրանց արագ ու արդյունավետ լուծումներ:</p>
Մոդուլի անվանումը «ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՄԱՆ ՀՍՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԱՀՀ 4-09-001
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողի մոտ ձևավորել աշխատանքային ու մասնագիտական գործունեության ընթացքում, ինչպես նաև անձնական կյանքում արդյունավետ և ակտիվ հաղորդակցվելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:

Ուսումնառության արդյունք 1	Սահմանել ուսումնառության անձնական նպատակները:
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է սահմանում ուսումնառության անձնական նպատակները,</p> <p>բ. ճիշտ է պլանավորում և կիրառում ուսումնառության անձնական նպատակների ձեռքբերմանն ուղղված ուսումնառության գործընթացները,</p> <p>գ. ճիշտ է սահմանում ուսումնառության տարբեր եղանակները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Բանավոր և գրավոր տեղեկատվական հաղորդում կատարել պարզ թեմաների և տեքստերի մասին.
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. օգտագործում է բանավոր և գրավոր խոսքի համապատասխան կառուցվածք,</p> <p>բ. հաղորդումը պարունակում է պարզ տեղեկատվություն, կարծիքներ կամ գաղափարներ,</p> <p>գ. տեղեկատվության առանձնացում/խմբավորումը կատարում է նպատակային,</p> <p>դ. հաղորդումը իրականացնում է՝ հաշվի առնելով իրավիճակը և լսարանը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	Նախաձեռնել, պահպանել, եզրափակել երկխոսություններ և քննարկումներ.
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է կիրառում «ակտիվ ունկնդրման» ժամանակ օգտագործվող հմտությունները, ինչպիսիք են՝</p> <ul style="list-style-type: none"> – պարզաբանումներ ստանալու ձգտումը, – գրառումներ կատարելը, – ամփոփելը, <p>բ. ազատ կերպով ձևակերպում, արտահայտում և պաշտպանում է իր գաղափարները, տեսակետներն ու կարծիքները,</p> <p>գ. ցուցաբերում է համոզելու կարողություն,</p> <p>դ. կատարում է ճիշտ ամփոփում/եզրափակում:</p>

Ուսումնառության արդյունք 4	Մեկնաբանել սխեմաներ, աղյուսակներ, դիագրամներ, քարտեզներ և նկարներ.
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է նախանշում սխեմաների, աղյուսակների, դիագրամների, քարտեզների և նկարների նշանակությունը և նրանց միջև եղած տարբերությունները,</p> <p>բ. ճիշտ է մեկնաբանում առաջադրված սխեմաները, աղյուսակները, դիագրամները, քարտեզները և նկարները.</p> <p>գ. մեկնաբանման ընթացքում օգտագործում է խոսքի համապատասխան կառուցվածք:</p>
Ուսումնառության արդյունք 5	Կատարել փաստաթղթավորում:
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է սահմանում տարբեր փաստաթղթերը՝ ըստ դրանց նշանակության,</p> <p>բ. ճիշտ է նախանշում տարբեր փաստաթղթերի օգտագործման տեղն ու դերը,</p> <p>գ. ճիշտ է կատարում տարբեր տեսակի տեղեկատվությունների փաստաթղթավորումը:</p>
Մոդուլի անվանումը «ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՌԱՋԻՆ ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ԱԱՕ 4-09-001
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողի մոտ ձևավորել աշխատանքային անվտանգության պահպանման, աշխատանքի պաշտպանության միջոցառումների իրականացման և առաջին օգնության կազմակերպման կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար սովորողը պետք է ուսումնասիրած լինի ԱՅԱԽ 4-09-001 «Ընդհանուր աշխատանքային գործունեության հմտություններ» մոդուլը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:

Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ աշխատանքի պաշտպանության իրավական և կազմակերպչական դրույթները.
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի պաշտպանության վերաբերյալ իրավական ակտերը.</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում կազմակերպություններում աշխատանքի պաշտպանության կազմակերպման ներքին նորմատիվային փաստաթղթերը.</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի պաշտպանության նորմերի և կանոնների խախտման հետ կապված պատասխանատվությունը.</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի պաշտպանության նորմերի և կանոնների պահպանման նկատմամբ վերահսկողության ձևերը և մեխանիզմները:</p> <p>ե. ճիշտ է ներկայացնում արտադրությունում դժբախտ դեպքերի և պատահարների հետաքննության, փաստաթղթավորման և հաշվառման կարգը.</p> <p>զ. ճիշտ է ներկայացնում արտադրության տարբեր մակարդակների ղեկավարների պատասխանատվությունը աշխատանքի պաշտպանության նորմերի պահպանման վերաբերյալ:</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ անվտանգության տեխնիկայի նորմերը և կանոնները կազմակերպություններում, հիմնարկներում:
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում սարքավորումների, մեխանիզմների շահագործման անվտանգության տեխնիկայի հիմնական պահանջները.</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրաանվտանգության կանոնները և պաշտպանությունը.</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում հակահրդեհային պաշտպանության կանոնները.</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում ճնշման տակ աշխատող սարքավորումների և մեխանիզմների անվտանգ շահագործման կանոնները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանալ արտադրական սանիտարիայի և հիգիենայի պահանջները.
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում արտադրական սանիտարիայի և հիգիենայի հասկացությունները.

	<p>բ. ճիշտ է ներկայացնում արտադրական միկրոկլիմայի նկատմամբ նորմատիվային պահանջները.</p> <p>գ. ճիշտ է թվարկում արտադրական աղմուկից և ցնցումներից պաշտպանվելու միջոցները.</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում արտադրական լուսավորվածությանը ներկայացվող պահանջները և նորմերը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 4	Ցուցաբերել առաջին բուժօգնություն:
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ցուցադրում արհեստական շնչառության իրականացումը.</p> <p>բ. ճիշտ է ցուցադրում սրտի աշխատանքի վերականգնման իրականացումը.</p> <p>գ. ճիշտ է ցուցադրում արյան հոսքի դադարեցման իրականացումը և ճիշտ է դնում վիրակապ.</p> <p>դ. ճիշտ է վիրակապում կոտրվածքները.</p> <p>ե. ճիշտ է ցուցադրում այրվածքների դեպքում առաջին օգնության ցուցաբերումը.</p> <p>զ. ճիշտ է ցուցադրում էլեկտրահարման դեպքում առաջին օգնության իրականացումը:</p>

Միջին մասնագիտական կրթության 1707 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի ընդհանուր մասնագիտական և հատուկ մասնագիտական կարողությունների մոդուլներ

Մոդուլի անվանումը «ԲԱՐՁՐԱԳՈՒՅՆ ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱ»	
Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ 04-09-001
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողների մոտ ձևավորել ինտեգրման, դիֆերենցման, դիֆերենցիալ հավասարումներ լուծելու, որոնելի ֆունկցիան գտնելու, բացասական դիսկրիմինանտով չլուծվող հավասարումներն իրականացնելու, ինչպես նաև տալ գիտելիքներ հավանականության տեսության վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է յուրացրած լինի «Հանրահաշիվ» և «Երկրաչափություն» առարկաները՝ միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր կրթության ծրագրով նախատեսված ծավալով:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Կատարել գործողություններ կոմպլեքս թվերի հետ:
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում թվերի կոմպլեքս տեսքը, կոմպլեքս թվի պատկերումը երկրաչափորեն.</p> <p>բ. ճիշտ է կատարում գործողությունները կոմպլեքս թվերի հետ.</p> <p>գ. կոմպլեքս թվերը ճիշտ է ներկայացնում տարբեր տեսքերով և անցնում մի տեսքից մյուսին (հանրահաշվականից եռանկյունաչափական և հակառակը).</p> <p>դ. ճիշտ է լուծում բացասական դիսկրիմինանտով քառակուսի հավասարումները.</p> <p>ե. կոմպլեքս թիվը ճիշտ է ներկայացնում ցուցչային տեսքով և կատարում գործողություններ:</p>

Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ հասկացողություններ ածանցման և նրանից բխող ինտեգրման և անորոշ ինտեգրալի մասին:
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում ֆունկցիայի դիֆերենցիալը.</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում ածանցված ֆունկցիայի նախնական ֆունկցիան.</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում անորոշ ինտեգրալը և ինտեգրալի հիմնական հատկությունները.</p> <p>դ. ճիշտ է ընտրում ինտեգրման մեթոդները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանալ հասկացողություններ որոշյալ ինտեգրալի և նրա կիրառման մասին:
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է պատկերում կորագիծ սեղանը և հաշվում մակերեսը.</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում որոշյալ ինտեգրալի հիմնական հատկությունները և հետևանքները.</p> <p>գ. ճիշտ է հաշվում ինտեգրալը՝ օգտվելով Նյուտոնի-Լայբնիցի բանաձևից.</p> <p>դ. ճիշտ է ընտրում լուծման մեթոդները ինտեգրման ժամանակ.</p> <p>ե. որոշյալ ինտեգրալից օգտվելով՝ ճիշտ է հաշվում հարթ պատկերի մակերեսը կամ կորի աղեղի երկարությունը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 4	Իմանալ հասկացողություններ դիֆերենցիալ հավասարումների մասին:
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. տարբերում է դիֆերենցիալ հավասարումներն՝ ըստ կարգի.</p> <p>բ. ճիշտ է առանձնացնում դիֆերենցիալ հավասարման փոփոխականները և լուծում այն.</p> <p>գ. լուծման մեջ ճիշտ է գտնում դիֆերենցիալ հավասարման մասնավոր լուծումը.</p> <p>դ. ճիշտ է ընտրում բնութագրիչ հավասարումը և ճիշտ լուծումը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 5	Իմանալ կոմբինատորիկայի և հավանականության տեսության տարրերը:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում կարգավորություն, տեղափոխություն և զուգորդություն հասկացողությունները.

	<p>բ. ճիշտ է ներկայացնում զուգորդության հատկությունները.</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում Պասկալի եռանկյան տողերի թվերի և Նյուտոնի երկանդամի գործակիցների կապը.</p> <p>դ. ըստ զուգորդության՝ ճիշտ է հաշվում ցանկացած երկանդամի ցանկացած աստիճանը.</p> <p>ե. ճիշտ է պատկերացնում պատահույթ և պատահույթի հավանականություն հասկացողությունները.</p> <p>զ. ճիշտ է ներկայացնում հավանականության տեսության մեջ գումարման և բազմապատկման թեորեմները.</p> <p>է. ճիշտ է ներկայացնում պատահական մեծության բաշխման օրենքը, մաթեմատիկական սպասումը և պատահական մեծության դիսպերսիան:</p>
Մոդուլի անվանումը «ԳՃԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ 04-09-002
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողի մոտ ձևավորվել գծագրության և նախագծային առաջադրանքներ կատարելու՝ մասնագիտական մոդուլների ուսումնառության համար անհրաժեշտ կարողություններ
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է յուրացրած լինի «Հանրահաշիվ», «Երկրաչափություն» առարկաները՝ միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր կրթության ծրագրով նախատեսված ծավալով:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Կատարել տիպային դետալների էքզիզներ և բանվորական գծագրեր
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է կատարում երկրաչափական կառուցումները հարթության վրա՝ կորերի լծորդում, փոխուղղահայաց ուղիղների կառուցում, եռանկյունների կառուցում կողորդինատներով.</p> <p>բ. ճիշտ է կատարում տիպային դետալների պրոյեկտումը հարթությունների վրա և պատկերում դրանց երեք պրոյեկցիաները.</p> <p>գ. ճիշտ է տալիս կտրվածքներ և պատկերում է առաջադրված տիպային դետալների աշխատանքային գծագրերը և</p>

	<p>էքիզները.</p> <p>դ. ճիշտ է պատկերում աշխատանքային գծագրերի և էքիզների վրա տիպային դետալների չափերը.</p> <p>ե. ճիշտ է կառուցում տիպային դետալների տարածական (աքսոնոմետրական) պատկերները.</p> <p>զ. ճիշտ է կատարում տիպային դետալի բնօրինակից համապատասխան էքիզը և աշխատանքային գծագիրը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Կարողալ բանվորական գծագրերը և էքիզները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքային գծագրերի և էքիզների վրա պատկերված չափերի թույլտվածքները և մաքրության դասերի նշանակումները.</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքային գծագրերի և էքիզների վրա պատկերված մակերևույթների ձևի թույլատրելի շեղումները.</p> <p>գ. ճիշտ է մեկնաբանում աշխատանքային գծագրերի և էքիզի վրա ներկայացված տեխնիկական պայմանները.</p> <p>դ. ճիշտ է մեկնաբանում աշխատանքային գծագրերի կամ էքիզի վրա պատկերված երիթային ճեղքի, բազմաերիթի, ատամնանիվի, տարբեր նշանակության առվակների, երեսակների և նմանատիպ այլ տարրերի նշանակումները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	Կարողալ հանգույցների ու մեքենամասերի հավաքական գծագրերը, դրանց պայմանական նշանակումները և մասնագրերը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է բացատրում հանգույցների և մեքենամասերի հավաքական գծագրերում առանձին դետալների դիրքավորման նշանակումները.</p> <p>բ. ճիշտ է բացատրում հավաքական գծագրում պայմանական նշանակումները՝ երիթային, բազմաերիթային միացություններ, ատամնանիվային կառչում, առանցքակալային նստեցվածք, եռակցման միացություն և նմանատիպ այլ նշանակումներ.</p> <p>գ. ճիշտ է մեկնաբանում հավաքական գծագրերում պատկերված նստեցվածքների պայմանական նշանները.</p> <p>դ. ճիշտ է մեկնաբանում հավաքական գծագրի և մասնագրի փոխադարձ կապը, և կարողանում գծագրերի փաթեթից, օգտվելով հավաքական գծագրից ընտրել համապատասխան դետալի բանվորական գծագիրը.</p>

	ե. ճիշտ է մեկնաբանում հավաքական գծագրի տեխնիկական պահանջները:
Մոդուլի անվանումը «ԸՆԴՅԱՆՈՒՐ ԷԼԵԿՏՐԱՏԵԽՆԻԿԱ»	
Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ 04-09-003
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողի մոտ ձևավորվել գիտելիքներ երկաթուղում շահագործվող էլեկտրասարքավորումների կառուցվածքի, նշանակության և աշխատանքի սկզբունքի մասին:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է յուրացրած լինի «Հանրահաշիվ» և «Ֆիզիկա» առարկաները միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր կրթության ծրագրով նախատեսված ծավալով և ԱԱՕ 4-09-001 «Անվտանգություն և առաջին օգնություն» մոդուլը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ հաստատուն էլեկտրական հոսանքի օրենքները և դրանց կիրառությունները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրական դաշտը, էլեկտրական դաշտի լարվածությունն ու պոտենցիալների տարբերությունը, բ. ճիշտ է ներկայացնում հաղորդիչների էլեկտրաունակությունը, կոնդենսատորները, դրանց միացման եղանակները, գ. ճիշտ է ներկայացնում հաստատուն հոսանքի օրենքները և հաղորդիչների միացման եղանակները, դ. ճիշտ է ներկայացնում մարտկոցների, էլեկտրաջեռուցիչ սարքերի, ջերմային ռեզիստիվների կառուցվածքը:
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ կիսահաղորդիչների հաղորդականությունը, տիպերը, ր-ն անցումը, կիսահաղորդչային դիոդների, տրանզիստորների կառուցվածքը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում սեփական և խառնուրդային հաղորդականությունը, ր և n տիպի կիսահաղորդիչները, բ. ճիշտ է ներկայացնում ր և n տիպի կիսահաղորդիչների սահմանին դիտվող ր-ն անցումը և դրա կիրառումը:

Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանալ էլեկտրամագնիսականության, էլեկտրամագնիսական մակածման երևույթները, փոփոխական և հաստատուն հոսանքի մեքենաների կառուցվածքը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում մագնիսական դաշտը և Ամպերի օրենքը,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրամագնիսական մակածումը,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում հաստատուն հոսանքի գեներատորի և էլեկտրաշարժիչի աշխատանքը,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում սինխրոն մեքենաների աշխատանքի սկզբունքը,</p> <p>ե. ճիշտ է ներկայացնում ասինխրոն մեքենաների աշխատանքի սկզբունքը</p> <p>զ. ճիշտ է ներկայացնում փոփոխական հոսանքը բնութագրող ֆիզիկական մեծությունները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 4	Իմանալ եռաֆազ հոսանքի շղթաների տեսակները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում եռաֆազ փոփոխական հոսանքի ստացումը,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում աստղաձև և եռանկյունաձև միացումները,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում եռաֆազ տրանսֆորմատորի կառուցվածքն ու աշխատանքը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 5	Կատարել էլեկտրական չափումներ
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրաչափման տեխնիկան, նրա նշանակությունը և դասակարգումը,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրաչափիչ սարքերի կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքը,</p> <p>գ. ճիշտ է կատարում դիմադրության, լարման, հոսանքի ուժի, հաճախության, հզորության չափումներ ռեոստատով, վոլտմետրով, ամպերմետրով, հաճախաչափով, վատմետրով:</p>
Մոդուլի անվանումը «ԿԻՐԱՌԱԿԱՆ ՄԵԽԱՆԻԿԱ»	
Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ 04-09-004

Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքներ ստատիկայի, կինեմատիկայի հիմունքների, նյութերի դիմադրության հաշվարկային մեթոդների և մեքենաների ու մեխանիզմների հիմնական տեսակների մասին:
Մոդուլի տևողությունը	90 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է յուրացրած լինի «Հանրահաշիվ» և «Ֆիզիկա» առարկաները միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր կրթության ծրագրով նախատեսված ծավալով և ԵՇՏՇ 04-09-002 «Գծագրություն» մոդուլը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ ստատիկայի հիմունքները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում ստատիկայի աքսիոմները.</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում հարթ և տարածական ուժահամակարգերի հավասարակշռության պայմանները.</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում հենարանային ամրացումների տեսակները և որոշում է հակազդումները հեծանի հարթ ծռման դեպքում.</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում ձողային համակարգերի (ֆերմաների) տեսակները և որոշում ձողերում. լարումները և համակարգի հենարանային հակազդումները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ կինեմատիկայի հիմունքները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում կինեմատիկայի հիմնական հասկացությունները.</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում կետի կինեմատիկայի հիմնական հավասարումները.</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում պինդ մարմնի կինեմատիկայի հիմնական հավասարումները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանալ նյութերի դիմադրության հաշվարկային մեթոդները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում դեֆորմացիայի տեսակները և հեծանի կտրվածքի երկրաչափական պարամետրերը.

	բ. ճիշտ է ներկայացնում հեծանի կտրվածքի չափերի որոշման եղանակները ձգման-սեղմման, ծռման և ոլորման ժամանակ:
Ուսումնառության արդյունք 4	Իմանալ մեքենաների և մեխանիզմների հիմնական տեսակները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում մեխանիկական փոխանցումների հիմնական տեսակները և դասակարգումը բ. ճիշտ է ներկայացնում ատամնանիվային փոխանցումների տեսակները, հիմնական տարրերը և երկրաչափական պարամետրերը. գ. ճիշտ է ներկայացնում փոկային և շղթայական փոխանցումների տեսակները, հիմնական տարրերը և երկրաչափական պարամետրերը:
Մոդուլի անվանումը «ԵՐԿԱԹՈՒՂՈՒ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ 04-09-005
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողի տալ գիտելիքներ երկաթուղային տրանսպորտի բոլոր հիմնական կառուցվածքների, սարքավորումների, շահագործման, պահպանման ու նորոգման, ինչպես նաև երկաթուղային տնտեսության ամբողջ համալիրի մասին:
Մոդուլի տևողությունը	144 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է յուրացրած լինի ԵՇՏՇ 04-09-002 մոդուլը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ գծային տնտեսության աշխատանքների սկզբունքները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում գծի կառուցվածքը, բ. ճիշտ է ներկայացնում երկաթուղագծի կառուցվածքը, պլանը և պրոֆիլը, գ. ճիշտ է ներկայացնում հողապաստառը և արհեստական կառույցները,

	<p>դ. ճիշտ է ներկայացնում գծի վերին կառուցվածքը, ռելսային աղուրի կառուցվածքը և պահպանումը,</p> <p>ե. ճիշտ է ներկայացնում սլաքային փոխադրիչները և գծանցները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ վագոնային տնտեսության աշխատանքների սկզբունքները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում մարդատար, բեռնատար վագոնների և կոնտեյներների շահագործական և տեխնիկատնտեսական բնութագիրը,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում անվագույգերի և առանցքատուփերի կառուցվածքը,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում մարդատար և բեռնատար վագոնների սայլակների, շրջանակների և ավտոկցորդի կառուցվածքը,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում արգելակային սարքավորումները, վագոնների թափքերը, մարդատար վագոնների էլեկտրասարքավորումները, ջեռուցումը և հովացումը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանալ լոկոմոտիվների աշխատանքների սկզբունքները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում լոկոմոտիվների ընդհանուր բնութագիրը,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում ջերմաքարշերի կառուցվածքը և աշխատանքը,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրաքարշի կառուցվածքը և աշխատանքը,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրագնացքի կառուցվածքը և աշխատանքը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 4	Իմանալ էներգամատակարարման տնտեսության աշխատանքների սկզբունքները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում երկաթուղային ճանապարհների էլեկտրաֆիկացումը և քարշային ենթակայանները,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում կոնտակտային ցանցի սնուցումը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 5	Իմանալ կապի և ազդանշանների տեխնիկական միջոցները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում սլաքային փոխադրիչների էլեկտրակենտրոնացված սարքավորումները,</p>

	բ. ճիշտ է ներկայացնում կապի բոլոր տեսակները, գ. ճիշտ է ներկայացնում բոլոր ձայնային և տեսողական ազդանշանները
Ուսումնառության արդյունք 6	Իմանալ բեռնատար և ուղևորատար փոխադրումների կազմակերպման սկզբունքները, բեռնային ու առևտրային աշխատանքների էությունը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում բաժանարար կետերի կառուցվածքները և նշանակությունը, բ. ճիշտ է ներկայացնում կայարանի աշխատանքները, գ. ճիշտ է ներկայացնում բեռնային փոխադրումները և առևտրային աշխատանքները, դ. ճիշտ է ներկայացնում ուղևորային փոխադրումների կազմակերպումը, ե. ճիշտ է ներկայացնում գնացքների երթևեկության կազմակերպումը:
Մոդուլի անվանումը «ՆՅՈՒԹԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՄԵՏԱՂԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ 04-09-006
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքներ նյութերի և մետաղների կառուցվածքի, հատկությունների, ինչպես նաև համաձուլվածքների կառուցվածքի և կիրառման վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է յուրացրած լինի «Քիմիա» և «Ֆիզիկա» առարկաները միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր կրթության ծրագրով նախատեսված ծավալով:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ մետաղների ֆիզիկաքիմիական հատկությունները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում մետաղների քիմիական հատկությունները՝ թթվակայունությունը, հրակայունությունը և

	<p>օքսիդացումը,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում մետաղների ֆիզիկական հատկությունները՝ տեսակարար կշիռը, հալունակությունը, էլեկտրահաղորդականությունը և մագնիսական հատկությունները,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում մետաղների մեխանիկական հատկությունները՝ կոշտությունը, ամրությունը, պլաստիկությունը, դիմացկունությունը, մածուցիկությունը և կարծրությունը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ մետաղների և համաձուլվածքների ներքին ստրուկտուրան, ֆիզիկական և քիմիական հատկությունները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում մաքուր մետաղների ստրուկտուրան,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում համաձուլվածքների ներքին ստրուկտուրան,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում մետաղների ֆիզիկական և քիմիական հատկությունները,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում երկաթ-ածխածնային համաձուլվածքների կառուցվածքը և տեսակները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանալ մետաղների կոռոզիայի երևույթը և դրա տեսակները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում մետաղների քիմիական և էլեկտրաքիմիական կոռոզիայի երևույթը</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում կոռոզիայի առաջացման պայմանները և տեսակները,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում մետաղների կոռոզիայից պաշտպանելու եղանակները:</p>

Ուսումնառության արդյունք 4	Իմանալ մետաղների եռակցման սկզբունքները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում մետաղների՝ աղեղային և կոնտակտային, հաստատուն և փոփոխական հոսանքներով էլեկտրական եռակցման սկզբունքները,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում մետաղների գազային եռակցման սկզբունքները,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում եռակցման սարքավորումների աշխատանքի սկզբունքները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 5	Իմանալ հիմնական պոլիմերային նյութերի կառուցվածքը և կիրառումը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում պոլիմերների կառուցվածքը և դասակարգումը,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում պլաստմասսաների հիմնական տեսակները՝ շերտավոր ջերմառեակտիվ և ջերմապլաստիկ,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում պոլիմերային նյութերի կիրառման դերն ու նշանակությունը:</p>
Մոդուլի անվանումը «ՋԵՐՄԱՏԵԽՆԻԿԱՅԻ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ 04-09-007
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքներ տեխնիկական ջերմատեխնիկայի, ջերմային պրոցեսների, կաթսաների և կոմպրեսորների կիրառության և դրանցում ընթացող ջերմային պրոցեսների վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ տեխնիկական ջերմատեխնիկայի հիմնական հասկացությունները, սահմանումները և օրինաչափությունները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում իդեալական գազերի պարամետրերը, հիմնական օրենքները և վիճակի հավասարումը.

	բ. ճիշտ է ներկայացնում գազերի և դրանց խառնուրդների ջերմունակության հասկացությունը. գ. ճիշտ է ներկայացնում թերմոդինամիկական պրոցեսները և թերմոդինամիկայի հիմնական օրենքները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ ներքին այրման շարժիչների աշխատանքային ցիկլերը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում ներքին այրման շարժիչների աշխատանքի իդեալական ցիկլը բ. ճիշտ է ներկայացնում ներքին այրման շարժիչների աշխատանքի իրական ցիկլերը՝ դիզելի և օտոյի ցիկլեր.
Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանալ կոմպրեսորների և կոմպրեսորային կայանքների տեսակները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում կոմպրեսորների և կոմպրեսորային կայանքների կառուցվածքը և դրանցում ընթացող ջերմային պրոցեսները բ. ճիշտ է ներկայացնում ջերմահաղորդականության և ջերմափոխանակման պրոցեսները:
Ուսումնառության արդյունք 4	Իմանալ կաթսաների և կաթսայական կայանքների տեսակները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում կաթսայական կայանքների հիմնական կառուցվածքը և դրանցում ընթացող ջերմային պրոցեսները. բ. ճիշտ է ներկայացնում ջերմային գեներատորների տեսակները և կառուցվածքը գ. ճիշտ է ներկայացնում ջերմության օգտագործման, ջեռուցման և տաք ջրամատակարարման սկզբունքները երկաթուղային տրանսպորտում
Մոդուլի անվանումը «ՀԻԴՐԱՎԼԻԿԱՅԻ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ 04-09-008
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքներ հեղուկների շարժման ու հավասարակշռության օրենքների, հիդրոհաղորդականների և դրանց առանձին տարրերի կառուցվածքի ու աշխատանքի սկզբունքների վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ

Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է յուրացրած լինի «Ֆիզիկա» և «Մաթեմատիկա» առարկաները միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր կրթության ծրագրով նախատեսված ծավալով:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ հիդրավլիկայի հիմնական հասկացությունները և սահմանումները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում գազերի և հեղուկների ֆիզիկական հատկությունները.</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում հեղուկների ստատիկայի հավասարումները.</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում հեղուկների շարժման հիմնական հավասարումը.</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում հեղուկի լամինար և տուրբուլենտ շարժումների առանձնահատկությունները և դրանց հիմնական ստատիկ բնութագրերը.</p> <p>ե. ճիշտ է ներկայացնում հեղուկի ճնշման կորուստները շարժման տարբեր պայմանների համար:</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ հիդրավլիկ և օդաճնշական (պնևմատիկ) հաղորդակների հիմնական կառուցվածքը և աշխատանքի առանձնահատկությունները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում երկաթուղային տրանսպորտում կիրառվող հիմնական հիդրավլիկ և պնևմատիկ հաղորդակների կառուցվածքը և դրանց տարրերը</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում պոմպերի տեսակները (ատամնանիվային, կենտրոնախույս, մխոցային), կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքները.</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում ուժային գլանների տեսակները, կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքները.</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում քամիչների տեսակները, կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքները.</p> <p>ե. ճիշտ է ներկայացնում հեղուկի ճնշման կարգավորիչների տեսակները, կառուցվածքը և աշխատանքի սկզբունքները.</p> <p>զ. ճիշտ է ներկայացնում հաղորդակներում կիրառվող խողովակաշարերի և դրանց միացման տարրերի տեսակները</p>

Մոդուլի անվանումը «ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՐԿԱԹՈՒՂԱՅԻՆ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ 04-09-009
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքներ երկաթուղային տրանսպորտում աշխատանքի պաշտպանության, անվտանգության տեխնիկայի, արտադրական տրավմատիզմի, հիգիենայի, էլեկտրաանվտանգության և հրդեհային պաշտպանության պահանջների վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	96 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է յուրացրած լինի ԵՇՏՇ 04-09-002, ԵՇՏՇ 04-09-003, ԵՇՏՇ 04-09-005, ԵՇՏՇ 04-09-006 մոդուլները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ աշխատանքի պաշտպանության հիմունքները, աշխատանքի պայմանները և վնասվածքի (տրավմատիզմի) պատճառները կայարաններում
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում աշխատավայրի կազմակերպումը. բ. ճիշտ է ներկայացնում կայարանի և շարժակազմի աշխատավայրերը. գ. ճիշտ է ներկայացնում վտանգի դեպքում մարդու հակազդումը (ռեակցիան). դ. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի պայմանները կայարաններում և դրանց վերլուծությունը. ե. ճիշտ է ներկայացնում արտադրական վնասվածքները (տրավմատիզմը) կայարաններում:
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ տեխնիկական սարքավորումների անվտանգության պահանջները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում շարժակազմի անվտանգությունը. բ. ճիշտ է ներկայացնում տեխնոլոգիական սարքավորումների, հագեցվածության և հարմարանքների անվտանգությունը:

Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանալ կայարանային գծերում շարժակազմի վրաերթի նախազուշացման տեխնիկական միջոցները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում աշխատատեղի սահմանափակման անվտանգությունը.</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում անվտանգ տարածքից աշխատանքներ կատարելու մեխանիզմները և հարմարանքները.</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում կայարանային գծերում աշխատողների համար դեպի աշխատավայր անցման կետի սարքավորումները.</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում ազդանշանային գույները, նախազուշացմող գունավորումները և անվտանգության նշանները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 4	Իմանալ կայարանի աշխատանքի տեխնոլոգիական պրոցեսների անվտանգության ապահովումը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում ընդունման-ուղարկման պարկում բեռնային գնացքների մշակման անվտանգությունը</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի պաշտպանությունը վազոնների տեխնիկական սպասարկման ժամանակ:</p>
Ուսումնառության արդյունք 5	Իմանալ սանիտարահիգիենիկ միջոցառումները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում մարդու օրգանիզմի պաշտպանումը ջերմային բալանսի խանգարման դեպքում.</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում աղմուկի ազդեցությունը մարդու վրա, նրա նորմավորումը և աշխատանքի անվտանգությունը արտադրական աղմուկի ազդեցության դեպքում.</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում արտադրական աղմուկից պաշտպանվելու մեթոդները և միջոցները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 6	Իմանալ արտադրական շենքերի և տարածքների լուսավորումը և անվտանգությունը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում կայարանի տերիտորիայի լուսավորման հիմնական պահանջները, լույսի աղբյուրը և լուսավորող սարքերը</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում բաժանարար կետերի տարածքների լուսավորումը.</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում հողանցման պաշտպանումը.</p>

	դ. ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրաֆիկացված ճանապարհների կայարաններում էլեկտրաանվտանգությունը:
Ուսումնառության արդյունք 7	Իմանալ երկաթուղային տրանսպորտում հակահրդեհային պաշտպանությունը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում հակահրդեհային պաշտպանության կազմակերպումը և հրդեհի մարման միջոցներն ու մեթոդները. բ. ճիշտ է ներկայացնում հրդեհի և պայթյունի առաջացման պատճառները և դրանց կանխարգելման միջոցները երկաթուղային տրանսպորտի օբյեկտներում.
Մոդուլի անվանումը «ԲԵՌՆԱՏԱՐ ՎԱԳՈՆՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ 04-09-010
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքներ բեռնատար վագոնների տեսակների, նրանց կառուցվածքի, գաբարիտների վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	112 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է յուրացրած լինի ԵՇՏՇ 04-09-002, ԵՇՏՇ 04-09-003, ԵՇՏՇ 04-09-004, ԵՇՏՇ 04-09-005, ԵՇՏՇ 04-09-006 մոդուլները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ բեռնատար վագոնների ընդհանուր բնութագիրը և դասակարգումը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում բեռնատար վագոնային պարկի բնութագիրը, բ. ճիշտ է ներկայացնում ծածկած վագոնների կառուցվածքը և բնութագիրը, գ. ճիշտ է ներկայացնում հարթակ վագոնների կառուցվածքը և բնութագիրը, դ. ճիշտ է ներկայացնում կիսավագոնների կառուցվածքը և բնութագիրը, ե. ճիշտ է ներկայացնում ցիստեռն (գլանատակառ) վագոնների կառուցվածքը և բնութագիրը,

	<p>գ. ճիշտ է ներկայացնում իզոթերմիկ (սառնարանային) վազոնների կառուցվածքը և բնութագիրը,</p> <p>է. ճիշտ է ներկայացնում հատուկ նշանակության վազոնների կառուցվածքը և բնութագիրը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ բեռնատար վազոնների կառուցվածքը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում բեռնատար վազոնի անվազույգերի կառուցվածքը, շահագործման չափերը՝ ըստ վերանորոգման ժամկետների,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում բեռնատար վազոնի առանցքատուփի /բուքս/ կառուցվածքը, շահագործման չափերը՝ ըստ վերանորոգման ժամկետների,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում բեռնային վազոնների սայլակների կառուցվածքը և շահագործման չափերը՝ ըստ վերանորոգման ժամկետների,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում թափքերի կառուցվածքը և շահագործման չափերը՝ ըստ վերանորոգման ժամկետների,</p> <p>ե. ճիշտ է ներկայացնում հարվածաքարշային սարքերի նշանակությունը և դասակարգումը, վազոնների ավտոմատ շղթայակցման հարմարանքը (автоматика) և վազոնի թափքը</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանալ բեռնատար վազոնների դերն ու նշանակությունը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում բեռնատար վազոնների տեսակները, դրանց ներկայացվող տեխնիկական պահանջները, դերն ու նշանակությունը</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում վազոնների բեռնունակությունը և տարայի դասակարգումը,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում շուտ փչացող, հեղուկ և վտանգավոր բեռների տեղափոխման վազոնների նկատմամբ սահմանված պահանջները,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում երեք տեսակի՝ ծածկած, հարթակ և կոնտեյներ տեղափոխող, արտերկրների բեռնատար վազոնների առանձնահատկությունները:</p>

Ուսումնառության արդյունք 4	Իմանալ բեռնատար վագոնների գաբարիտները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում գաբարիտների դերն ու նշանակությունը, բ. ճիշտ է ներկայացնում շարժակազմի գաբարիտային չափերը:
Մոդուլի անվանումը «ԲԵՌՆԱՏԱՐ ՎԱԳՈՆՆԵՐԻ ԶԱՓՈՒՄՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ 04-09-011
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքներ չափագիտության և չափման տեխնիկայի վերաբերյալ, ինչպես նաև ձևավորել բեռնատար վագոնների դետալների և հանգույցների չափումներ կատարելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	90 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է յուրացրած լինի ԵՇՏՇ 04-09-002 և ԵՇՏՇ 04-09-010 մոդուլները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Տարբերակել մեքենամասերի չափերի թույլտվածքների և նստեցվածքների համակարգը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է բացատրում մեքենամասերի մշակման ճշտությունը կանխորոշող պայմանները. բ. ճիշտ է բացատրում մշակվող մեքենամասերի մաքրությանը և որակին ներկայացվող հիմնական պահանջները. գ. ճիշտ է պարզաբանում մեքենամասերի համափոխարինելիության սկզբունքը. դ. ճիշտ է մեկնաբանում մեքենամասի նոմինալ, սահմանային և իրական չափերը:
Ուսումնառության արդյունք 2	Օգտվել թույլտվածքների աղյուսակներից
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է սահմանում թույլտվածք և նստեցվածք հասկացությունները, չափերի շեղումները (վերին, ներքին և իրական) և բացատրում, թե ինչ են բացակն ու ձգվածքը. բ. ճիշտ է մեկնաբանում թույլտվածքների համակարգը և սահմանում վերջինս լիսեռի ու անցքի համակարգերի բաժանման

	<p>հատկանիշները.</p> <p>գ. ճիշտ է թվարկում թույլտվածքների համակարգի ճշտության աստիճանները (կվալիտետները),</p> <p>դ. ճիշտ է օգտվում թույլտվածքների աղյուսակներից.</p> <p>ե. ըստ տրված գծագրի կամ խնդրի պայմանի՝ ճիշտ է հաշվարկում լիսեռի թույլտվածքը, անցքի թույլտվածքը և հնարավոր նվազագույն բացակը կամ ձգվածքը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	Կատարել չափումներ՝ արդյունավետ աշխատելով հիմնական չափիչ գործիքներով
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է բացատրում չափման իմաստը և սահմանում օգտագործվող ժամանակակից չափման միավորները.</p> <p>բ. ճիշտ է մեկնաբանում գոյություն ունեցող չափման մեթոդները և դրանց իրականացման եղանակները.</p> <p>գ. ճիշտ է բացատրում ձողակարկինի կառուցվածքը և դրանով իրականացնում հանձնարարված չափումները.</p> <p>դ. ճիշտ է օգտվում միկրոմետրից և չափածողից, մեկնաբանում վերջիններիս չափելու ճշտությունը.</p> <p>ե. ճիշտ է օգտվում ունիվերսալ անկյունաչափից, կալիբրներից, բացակաչափից, շաբլոններից և պարուրակաչափերից:</p>
Ուսումնառության արդյունք 4	Կատարել բեռնատար վազոնների չափումներ՝ օգտվելով համապատասխան չափիչ գործիքներից
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է կատարում բեռնատար վազոնների անվազույզերի չափումներ,</p> <p>բ. ճիշտ է կատարում բեռնատար վազոնների առանցքատուփի (բուքս) չափումներ,</p> <p>գ. ճիշտ է կատարում բեռնատար վազոնների սայլակների չափումներ,</p> <p>դ. ճիշտ է կատարում բեռնատար վազոնների թափքերի չափումներ:</p>
Մոդուլի անվանումը «ՄԱՐԴԱՏԱՐ ՎԱԳՈՆՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ 04-09-012

Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքներ մարդատար վագոնների տեսակների, նրանց կառուցվածքների և գաբարիտների վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	96 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է յուրացրած լինի ԵՇՏՇ 04-09-002, ԵՇՏՇ 04-09-003, ԵՇՏՇ 04-09-004, ԵՇՏՇ 04-09-005, ԵՇՏՇ 04-09-006 և ԵՇՏՇ 04-09-010 մոդուլները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ մարդատար վագոնների ընդհանուր բնութագիրը և դասակարգումը:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում մարդատար վագոնային պարկի բնութագիրը և նրա դասակարգումը, բ. ճիշտ է ներկայացնում մարդատար վագոնի կառուցվածքի հիմնական տարրերը:
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ մարդատար վագոնների կառուցվածքը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում մարդատար վագոնի անվազույգերի կառուցվածքը, շահագործման չափերը՝ ըստ վերանորոգման ժամկետների, բ. ճիշտ է ներկայացնում անվազույգի պտուտափոխանցիչի (ռեդուկտոր) աշխատանքը գ. ճիշտ է ներկայացնում մարդատար վագոնի առանցքատուփի (բուքս) կառուցվածքը, շահագործման չափերը՝ ըստ վերանորոգման ժամկետների, դ. ճիշտ է ներկայացնում մարդատար վագոնների սայլակների կառուցվածքը և շահագործման չափերը՝ ըստ վերանորոգման ժամկետների, ե. ճիշտ է ներկայացնում թափքերի կառուցվածքը և շահագործման չափերը՝ ըստ վերանորոգման ժամկետների, զ. ճիշտ է ներկայացնում հարվածաքարշային սարքերի նշանակությունը և դասակարգումը (վագոնների ավտոմատ շղթայակցման հարմարանք (автосцепка) և նրա թափքը):

Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանալ մարդատար վագոնների դերն ու նշանակությունը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում մարդատար վագոնների տեսակները և նրանց ներկայացվող տեխնիկական պահանջները, բ. ճիշտ է ներկայացնում մարդատար՝ փոստ-ուղեբեռային, վագոնների բնութագրերը, գ. ճիշտ է ներկայացնում արտասահմանյան երկաթուղու մարդատար վագոնների առանձնահատկությունները
Ուսումնառության արդյունք 4	Իմանալ մարդատար վագոնների գաբարիտները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում մարդատար վագոնների գաբարիտային չափերը:
Մոդուլի անվանումը «ՄԱՐԴԱՏԱՐ ՎԱԳՈՆՆԵՐԻ ԶՎՓՈՒՄՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ 04-09-013
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողին տալ մարդատար վագոնների դետալների և հանգույցների չափումներ կատարելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	30 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է յուրացրած լինի ԵՇՏՇ 04-09-002 և ԵՇՏՇ 04-09-012 մոդուլները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Կատարել բեռնատար վագոնների չափումներ՝ օգտվելով համապատասխան չափիչ գործիքներից
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է կատարում մարդատար վագոնների անվազույգերի չափումներ բ. ճիշտ է կատարում մարդատար վագոնների առանցքատուփի (բուքս) չափումներ գ. ճիշտ է կատարում մարդատար վագոնների սայլակների չափումներ դ. ճիշտ է կատարում մարդատար վագոնների թափքերի չափումներ

Մոդուլի անվանումը «ՎԱԳՈՆՆԵՐԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՄՊԱՍԱՐԿՈՒՄ ԵՎ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՐՈՎՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ 04-09-014
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողի մոտ ձևավորել վագոնների տեխնիկական սպասարկում կազմակերպելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	188 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է լիարժեքորեն տիրապետի ԵՇՏՇ 04-09-002, ԵՇՏՇ 04-09-003, ԵՇՏՇ 04-09-004, ԵՇՏՇ 04-09-006, ԵՇՏՇ 04-09-007, ԵՇՏՇ 04-09-008, ԵՇՏՇ 04-09-010 և ԵՇՏՇ 04-09-012 մոդուլներին:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ վագոնների տեխնիկական սպասարկման համակարգի սկզբունքները
Կատարման չափանիշներ	<ul style="list-style-type: none"> ա. ճիշտ է ներկայացնում տեխնիկական սպասարկման տեսակները և ծավալը, բ. ճիշտ է ներկայացնում տեխնիկական սպասարկման պարբերականությունը, գ. ճիշտ է ներկայացնում տեխնիկական սպասարկման կետերի դասակարգումը, դ. ճիշտ է ներկայացնում տեխնիկական սպասարկման կազմակերպումը:
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ մարդատար և բեռնատար վագոնների տեխնիկական սպասարկման կետերի հագեցվածությունը
Կատարման չափանիշներ	<ul style="list-style-type: none"> ա. ճիշտ է ներկայացնում է գնացքի կազմի սահմանափակման սարքավորումները վագոնների տեխնիկական սպասարկման համար բ. ճիշտ է ներկայացնում երկկողմանի տեղեկատու կապի սարքավորումները գ. ճիշտ է ներկայացնում է ավտոարգելակման կենտրոնացված փորձարկման սարքավորումները, դ. ճիշտ է ներկայացնում վագոնների սպասարկման համար անհրաժեշտ պահեստամասերի և նյութերի տեղափոխումը աշխատանքի վայր:

Ուսումնառության արդյունք 3	Կազմակերպել մարդատար վագոնների տեխնիկական սպասարկման կետերի աշխատանքները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է տեղադրում և շահագործում տեխնիկական սարքավորումները,</p> <p>բ. ճիշտ է կատարում գնացքի սահմանափակում սպասարկման աշխատանքներ կատարելու համար,</p> <p>գ. վերանորոգող-կոմպլեկտավորող բրիգադների աշխատանքները կազմակերպում է համաձայն հրահանգի,</p> <p>դ. ճիշտ է օգտվում անձնական և ընդհանուր օգտագործման գործիքներից և սարքավորումներից,</p> <p>ե. մարդատար վագոնների ջեռուցման, ջրամատակարարման և օդափոխման համակարգերի տեխնիկական սպասարկումը կազմակերպում է համաձայն հրահանգի և գործող կանոնակարգի,</p> <p>զ. ճիշտ է կատարում մարդատար գնացքների պտուտափոխանցիչի սպասարկում,</p> <p>է. ապահովում է անվտանգությունը տեխնիկական սպասարկման աշխատանքների կատարման ընթացքում:</p>
Ուսումնառության արդյունք 4	Կազմակերպել բեռնատար վագոնների տեխնիկական սպասարկման կետերի աշխատանքները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է տեղադրում և շահագործում տեխնիկական սարքավորումները,</p> <p>բ. վագոնների տեխնիկական վիճակի հսկումը և սպասարկումը կազմակերպում է համաձայն հրահանգի,</p> <p>գ. ապահովում է վագոնների տեխնիկական պահանջները տեխնիկական սարքավորումների միջոցով,</p> <p>է. ապահովում է անվտանգությունը տեխնիկական սպասարկման աշխատանքների կատարման ընթացքում:</p>
Մոդուլի անվանումը «ՎԱԳՈՆՆԵՐԻ ԱՐԳԵԼԱԿՆԵՐԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒՄ ԵՎ ՆՈՐՈԳՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ 04-09-015
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքներ վագոնների արգելակման համակարգի վերաբերյալ և ձևավորել դրանց նորոգումը և տեխնիկական սպասարկումը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ գիտելիքներ:
Մոդուլի տևողությունը	128 ժամ

Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է յուրացրած լինի ԵՇՏՇ 04-09-002, ԵՇՏՇ 04-09-003, ԵՇՏՇ 04-09-004, ԵՇՏՇ 04-09-005 ԵՇՏՇ 04-09-010, ԵՇՏՇ 04-09-012 և ԵՇՏՇ 04-09-014 մոդուլները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ վագոնների արգելակման համակարգի ընդհանուր բնութագիրը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում վագոնների արգելակների դասակարգումը և նշանակությունը, բ. ճիշտ է ներկայացնում վագոնների արգելակային սարքավորումների կառուցվածքը և աշխատանքը, գ. ճիշտ է ներկայացնում ավտոմատ արգելակման սարքերի կարգավորումը:
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ վագոնների արգելակների դերն ու նշանակությունը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում արգելակներին ներկայացվող պահանջները. բ. ճիշտ է կատարում արգելակաքարշային հաշվարկներ. գ. ճիշտ է ներկայացնում վագոնների արգելակների դերն ու նշանակությունը, արգելակների և դրանց առանձին սարքավորումների աշխատանքի ժամկետները շահագործման ժամանակ:
Ուսումնառության արդյունք 3	Կազմակերպել վագոնների արգելակման համակարգի նորոգումը և տեխնիկական սպասարկումը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում վագոնների արգելակների սարքավորումների վերանորոգման կարգը, բ. ճիշտ է ներկայացնում վագոնների տեխնիկական սպասարկման տեսակները, գ. ճիշտ է ներկայացնում տեխնիկական անվտանգության կազմակերպումը վագոնների արգելակների վերանորոգման և սպասարկման ժամանակ, դ. ճիշտ է ներկայացնում վագոնների արգելակման համակարգի տեխնիկական սպասարկման և նորոգման կազմակերպումը ե. ճիշտ է կատարում արգելակման համակարգի առաջադրված դետալների նորոգում:

Մոդուլի անվանումը «ՎԱԳՈՆՆԵՐԻ ԱՐԳԵԼԱԿՆԵՐԻ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄԸ»	
Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ 04-09-016
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողին տալ վազոնների արգելակման համակարգի սարքավորումների աշխատանքը, նորոգումը և տեխնիկական սպասարկումը կազմակերպելու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	60 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է յուրացրած լինի ԵՇՏՇ 04-09-002 և ԵՇՏՇ 04-09-015 մոդուլները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Կատարել վազոնների արգելակման համակարգի սարքավորումների և դետալների նորոգում և սպասարկում
Կատարման չափանիշներ	ա. հայտնաբերում է արգելակման համակարգի սարքավորումների և դետալների բոլոր անսարքությունները, բ. վերացնում է արգելակման համակարգի սարքավորումների և դետալների անսարքությունները, գ. ճիշտ է կատարում արգելակման համակարգի սարքավորումների փորձարկումը նորոգումից հետո, դ. ճիշտ է կազմակերպում արգելակման համակարգի նորոգման և տեխնիկական սպասարկման աշխատանքները:
Մոդուլի անվանումը «ՄԱՐԴԱՏԱՐ ՎԱԳՈՆՆԵՐԻ ԷԼԵԿՏՐԱՈՒԴԻՈՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ՕԴԱՓՈԽԻՉՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ 04-09-017
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողին տալ գիտելիքներ մարդատար վազոնների էլեկտրառադիոսարքավորումների և օդափոխության համակարգի կառուցվածքի, շահագործման և նշանակության վերաբերյալ:
Մոդուլի տևողությունը	96 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է յուրացրած լինի ԵՇՏՇ 04-09-002, ԵՇՏՇ 04-09-003, ԵՇՏՇ 04-09-005, ԵՇՏՇ 04-09-012 և ԵՇՏՇ 04-09-014 մոդուլները:

Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ մարդատար վագոնների էլեկտրասարքավորումների և ռադիոսարքավորումների ընդհանուր բնութագիրը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում մարդատար վագոնների էլեկտրասարքավորումների տեղակայման և ապատեղակայման կարգը, բ. ճիշտ է ներկայացնում մարդատար վագոնների ռադիոսարքավորումների տեղակայման և ապատեղակայման կարգը, գ. ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրառադիոսարքավորումների անվտանգության ապահովման կանոնները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ էլեկտրառադիոսարքավորումների շահագործման և վերանորոգման առանձնահատկությունները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրառադիոսարքավորումների շահագործման կարգը, բ. ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրառադիոսարքավորումների վերանորոգման առանձնահատկությունները, գ. ճիշտ է ներկայացնում էլեկտրառադիոսարքավորումների շահագործման և վերանորոգման ժամանակ անվտանգության կանոնների պահպանումը:
Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանալ օդափոխիչների տեղադրման և ավտոնորոգման առանձնահատկությունները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում մարդատար վագոնների օդափոխիչների տեղադրման պայմանները, բ. ճիշտ է ներկայացնում օդափոխիչների վերանորոգման մեթոդները, գ. ճիշտ է ներկայացնում օդափոխիչների դերն ու նշանակությունը:
Մոդուլի անվանումը «ՎԱԳՈՆՆԵՐԻ ՆՈՐՈԳՈՒՄ ԵՎ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՇԱՅԱԳՈՐԾՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ 04-09-018
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողի վագոնների զննման, վերանորոգման, տեխնիկական շահագործման համար անհրաժեշտ գիտելիքներ:

Մոդուլի տևողությունը	120 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է յուրացրած լինի ԵՇՏՇ 04-09-002, ԵՇՏՇ 04-09-003, ԵՇՏՇ 04-09-004, ԵՇՏՇ 04-09-006, ԵՇՏՇ 04-09-010, ԵՇՏՇ 04-09-012, ԵՇՏՇ 04-09-014 և ԵՇՏՇ 04-09-015 մոդուլները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ վագոնների վերանորոգման ժամկետները և օժանդակ մասերի մաշվածության աստիճանը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում վագոնների շահագործման համար օժանդակ մասերի մաշվածության և վնասվածքների թույլատրելի և անթույլատրելի չափերը, բ. ճիշտ է ներկայացնում վագոնների վերանորոգման տեսակները և ժամկետները, գ. ճիշտ է ներկայացնում վագոնների սարքավորումների օգտագործման ժամկետները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ վագոնների վերանորոգման և շահագործման տեխնոլոգիան
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում վագոնների վերանորոգման տեխնոլոգիան և վերանորոգման որակի հսկումը, բ. ճիշտ է ներկայացնում վերանորոգման աշխատանքների մեքենայացումը, գ. ճիշտ է ներկայացնում վագոնների պահպանումը շահագործման ընթացքում, դ. ճիշտ է ներկայացնում վագոնների ընթացիկ նորոգումը և նորոգման դասակարգումը, ե. ճիշտ է ներկայացնում վագոնների նորոգման ժամանակ կիրառվող օժանդակ մասերի և գործիքների կառուցվածքը և շահագործումը, զ. ճիշտ է ներկայացնում վագոնների նորոգման ժամանակ կիրառվող անվտանգության կանոնները:
Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանալ վագոնների օժանդակ մասերի վերանորոգման առանձնահատկությունները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում անվազույզերի զննման, նորոգման կարգը և շահագործման համար թույլատրելի տեխնիկական

	<p>չափանիշների,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում բուքսային հանգույցի հնարավոր անսարքությունները, դետալների զննման և նորոգման կարգը,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում սայլակների վերանորոգման կարգը, սայլակների հավաքման և ընդունման կարգը վերանորոգումից հետո և շահագործման համար թույլատրելի տեխնիկական չափանիշների,</p> <p>դ. ճիշտ է ներկայացնում վագոնների թափքերի հնարավոր անսարքությունները, դրանց վերանորոգման և անվտանգության տեխնիկայի ապահովման կարգը թափքի վերանորոգման ժամանակ,</p> <p>ե. ճիշտ է ներկայացնում հարվածաքարշային սարքավորումների և ավտոկցորդների զննման և վերանորոգման կարգը</p>
Ուսումնառության արդյունք 4	Իմանալ վագոնների տեխնիկական շահագործման կանոնները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում վագոնների տեխնիկական շահագործման առանձնահատկությունները,</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում վագոնների շահագործման տեխնիկական կանոնները,</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում տեխնիկական շահագործման դեպքում կիրառվող անվտանգության կանոնները:</p>
Մոդուլի անվանումը «ՎԱԳՈՆՆԵՐԻ ՆՈՐՈԳՄԱՆ ԵՎ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ»	
Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ 04-09-019
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողի մոտ ձևավորել վագոնների զննման, վերանորոգման, տեխնիկական շահագործման կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	90 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է յուրացրած լինի ԵՇՏՇ 04-09-002 և ԵՇՏՇ 04-09-018 մոդուլները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:

Ուսումնառության արդյունք 1	Կատարել վագոնների հանգույցների և դետալների վերանորոգման և տեխնիկական շահագործման աշխատանքները
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. հանգույցների և դետալների չափումների միջոցով ճիշտ է որոշում դրանց մաշվածության թույլատրելի և անթույլատրելի աստիճանը,</p> <p>բ. ճիշտ է որոշում հանգույցների և դետալների թույլատրելի և անթույլատրելի վնասվածության աստիճանը,</p> <p>գ. ճիշտ է կազմակերպում վագոնների վերանորոգման որակի հսկումը,</p> <p>դ. ճիշտ է կազմակերպում վագոնների ընթացիկ նորոգման աշխատանքները,</p> <p>ե. ճիշտ է օգտվում վագոնների նորոգման ժամանակ կիրառվող գործիքներից,</p> <p>զ. ապահովում է անվտանգության կանոնները վագոնների նորոգման ժամանակ,</p> <p>է. ճիշտ է կատարում անվազույզերի զննումը և նորոգումը,</p> <p>ը. ճիշտ է կատարում բուքսային հանգույցի առաջադրված անսարքությունների զննումը և նորոգումը,</p> <p>թ. ճիշտ է կատարում սայլակների վերանորոգում, սայլակների հավաքում և ընդունում վերանորոգումից հետո,</p> <p>ժ. ճիշտ է կատարում վագոնների թափքերի առաջադրված անսարքությունների վերանորոգումը,</p> <p>ժա. ճիշտ է կատարում հարվածաքարշային սարքավորումների և ավտոկցորդների զննումը և վերանորոգումը,</p> <p>ժբ. պահպանում է վագոնների շահագործման անվտանգության տեխնիկայի կանոնները:</p>
Մոդուլի անվանումը «ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ ԵՎ ԵՐԹԵՎԵԿՈՒԹՅԱՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՐՎՈՒՄԸ»	
Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ 04-09-020
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողի մոտ ձևավորել երկաթուղու տեխնիկական շահագործման կանոնների, սարքավորումների, շարժակազմի պահպանման նորմերի, հիմնական չափերի և նրանց ներկայացվող պահանջների, գնացքների երթևեկության կազմակերպման համակարգի, ազդանշանման սկզբունքների կիրառման և երթևեկության անվտանգության ապահովման, երկաթուղային տրանսպորտի աշխատողների պարտականությունների, կազմակերպչական աշխատանքների

	անվտանգության ապահովման կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	120 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է լիովին յուրացրած լինի ԵՇՏՇ 04-09-005, ԵՇՏՇ 04-09-010, ԵՇՏՇ 04-09-012, ԵՇՏՇ 04-09-014, ԵՇՏՇ 04-09-015 և ԵՇՏՇ 04-09-018 մոդուլները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ երկաթուղային տրանսպորտի տեխնիկական միջոցներին և սարքավորումներին ներկայացվող պահանջները:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում գնացքների տեխնիկական սպասարկման կետերի աշխատանքը և այլ կառույցների ու սարքավորումների տեղաբաշխումն ու տեխնիկական հագեցվածությունը:
Ուսումնառության արդյունք 2	Իմանալ և կիրառել վագոնի սարքավորումների տեխնիկական շահագործման կանոնները և ազդանշանները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ ներկայացնում է շարժակազմի անվազույգերին, սայլակներին, ինքնակցման սարքերին և արգելակներին ներկայացվող ընդհանուր պահանջները, բ. ճիշտ է ցուցադրում վագոնների տեխնիկական սպասարկման և վերանորոգման կանոնների կիրառումը, գ. ճիշտ է ցուցադրում ձեռքի, ձայնային, տեսողական, տազնապի ազդանշանները և հատուկ ցուցանշանների կիրառումը:
Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանալ երկաթուղային տրանսպորտի աշխատողների՝ գնացքների սպասարկման և անվտանգ երթևեկության ապահովմանը վերաբերող ընդհանուր պարտականությունները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում երթևեկության անվտանգության ապահովման կանոնները երկաթուղային տրանսպորտում, բ. ճիշտ է ներկայացնում երկաթուղային տրանսպորտի աշխատողների՝ անվտանգ երթևեկության ապահովմանը վերաբերող ընդհանուր պարտականությունները:

Մոդուլի անվանումը «ԷԿՈՆՈՄԻԿԱ, ՎԱԳՈՆԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՊԼԱՆԱՎՈՐՈՒՄ ԵՎ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ԵՇՏՇ 04-09-021
Մոդուլի նպատակը	Մոդուլի նպատակն է սովորողի մոտ ձևավորել վագոնային տնտեսության պլանավորման և կազմակերպման, տեխնիկական նորմավորման, վարձատրության և արդյունավետության բարձրացման կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	144 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է յուրացրած լինի ԵՇՏՇ 04-09-010, ԵՇՏՇ 04-09-012, ԵՇՏՇ 04-09-014, ԵՇՏՇ 04-09-015, ԵՇՏՇ 04-09-017 և ԵՇՏՇ 04-09-018 մոդուլները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի կատարողականը գնահատվելու է կատարված աշխատանքի հիման վրա՝ հաշվի առնելով նաև յուրաքանչյուր արդյունքի կատարման չափանիշների մակարդակի ապահովումը:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ վագոնային տնտեսության կազմակերպման և պլանավորման հիմունքները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում վագոնային տնտեսության շահագործման ծախսերի էությունն ու բովանդակությունը. բ. ճիշտ է ներկայացնում վագոնային տնտեսության արտադրական գործունեության և տնտեսական ցուցանիշների բնութագիրը:
Ուսումնառության արդյունք 2	Կատարել տեխնիկական նորմավորում և իմանալ աշխատանքի վարձատրության կարգը
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է կազմում և հաշվարկում աշխատակիցների աշխատաժամերը և տեխնիկական նորմերը, բ. ճիշտ է ներկայացնում վագոնային տնտեսությունում աշխատանքի վարձատրության կարգը:
Ուսումնառության արդյունք 3	Իմանալ արտադրողականության բարձրացման մեթոդները
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է ներկայացնում առաջադիմական տեխնոլոգիական գործընթացների կիրառման արդյունավետությունը. բ. ճիշտ է ներկայացնում վագոնային տնտեսության աշխատանքների արտադրողականության բարձրացման մեթոդները:

Աղյուսակ 3

Միջին մասնագիտական կրթության 1707 «Երկաթուղային շարժակազմի տեխնիկական շահագործում» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի իրականացման օրինակելի ուսումնական պլան

N	Առարկայախմբեր, առարկաներ և մոդուլներ	Շաբաթ-ների թիվը	Ուսանողի առավելագույն բեռնվածությունը, ժամ	Պարտադիր լսարանային պարապմունքներ, ժամ	Երաշխավորվող կուրսը
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ					
1	Հայոց լեզվի և խոսքի մշակույթի հիմունքներ		108	72	2
2	Տնտեսագիտության հիմունքներ		81	54	2
3	Քաղաքագիտության և սոցիոլոգիայի հիմունքներ		81	54	4
4	Իրավունքի հիմունքներ		54	36	2-4
5	Պատմություն		81	54	2
6	Ռուսաց լեզու		108	72	2-3
7	Օտար լեզու		108	72	2-4
8	Ֆիզիկական կուլտուրա		166	166	2-4
	ԸՆդամենը		787	580	
ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆԱԳԻՏԱԿԱՆ					
1	Էկոլոգիայի հիմունքներ		54	36	2

2	Համակարգչային օպերատորության հիմունքներ		81	54	2
3	Քաղաքացիական պաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր		27	18	2
	Ընդամենը		162	108	
ԱՌԱՆՑՔԱՅԻՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
1	«ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՌՈՒԹՅԱՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ»		81	54	2
2	«ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՄԱՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ»		54	36	2
3	«ԱՆԿՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՌԱՋԻՆ ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ»		54	36	2
	Ընդամենը		189	126	
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ					
1	«Բարձրագույն մաթեմատիկա»		108	72	2
2	«Գծագրություն»		108	72	2
3	«Ընդհանուր էլեկտրատեխնիկա»		108	72	2
4	«Կիրառական մեխանիկա»		120	90	2
5	«Երկաթուղու տեխնիկական միջոցներ»		216	144	2
6	«Նյութագիտություն և մետաղագիտություն»		108	72	2
7	«Ջերմատեխնիկայի հիմունքներ»		76	54	2
8	«Հիդրավլիկայի հիմունքներ»		76	54	2
9	«Աշխատանքի պաշտպանությունը երկաթուղային տրանսպորտում»		144	96	3
	Ընդամենը		1064	726	

ՀԱՏՈՒԿ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ					
1	«Բեռնատար վագոններ»		168	112	3
2	«Բեռնատար վագոնների չափումներ»		135	90	3
3	«Մարդատար վագոններ»		144	96	3
4	«Մարդատար վագոնների չափումներ»		45	30	3
5	«Վագոնների տեխնիկական սպասարկում և անվտանգության ապահովում»		282	188	3
6	«Վագոնների արգելակների տեխնիկական սպասարկում և նորոգում»		192	128	3
7	«Վագոնների արգելակների տեխնիկական սպասարկման և նորոգման աշխատանքները»		90	60	3
8	«Մարդատար վագոնների էլեկտրառադիոսարքավորումներ և օդափոխիչներ»		144	96	3
9	«Վագոնների նորոգում և տեխնիկական շահագործում»		180	120	4
10	«Վագոնների նորոգման և տեխնիկական շահագործման աշխատանքները»		135	90	4
11	«Տեխնիկական շահագործման կանոնները և երթևեկության անվտանգության ապահովումը»		180	120	4
12	«Էկոնոմիկա, վագոնային տնտեսության պլանավորում և կազմակերպում»		216	144	4
	ԸՆԴԱՄԵՆՆԸ		1911	1274	
ԸՆՏՐՈՎԻ					
1			168	112	3
2			60	40	4

	Ընդամենը		228	152	
ՊԱՅՈՒՄՍԱՅԻՆ ԺԱՄԵՐ				22	
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ	83	4798	2988	
	ԽՈՐՀՐԴԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		200	200	
	ՆԱԽԱՍԻՐԱԿԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ				
	ԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ ՊՐԱԿՏԻԿԱ	24			
	ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ԱՏԵՍԱԿՈՐՈՒՄ	10			
	ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՄՓՈՓԻՉ ԱՏԵՍԱԿՈՐՈՒՄ	6			
	Ը ն դ հ ա ն ու ը ը	123			

